

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Банкарско право			
2.	Код	4PF220523			
3.	Студиска програма	Правни студии по деловно право			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет. Катедра по деловно право			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Прва година / Прв семестар		Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Вонреден проф. д-р Кристина Мишева			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Главна цел е студенти да стекнат дополнителни знаења и разбирања за современите финансиски движења и регулацијата на финансиската технологија. Студентите ќе ги унапредат своите знаења за правната рамка на европскиот пазарот на капитал, европската правната регулатива на финансиските услуги и прекуграничните финансиски услуги на дигиталниот европски пазар. Понатаму, други цели се да се објасни релевантната регулатива која се однесува на регулаторните тела и централните банки и нивните ефекти врз националната легислатива.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Појава, развој и тенденции на банкарството. 2. Видови финансиски институции (депозитарни и недепозитарни). 3. Поим и видови банки. Банките како финансиски учесници (посредници) 4. Основање и управување со банки. Органи на управување на банките. 5. Финансиска реформа и банкарски систем на РМ. 6. Банкарски услуги (договори за кредитирање, депонирање, трансакциски сметки, банкарски сметки на физички и правни лица, банкарска гаранција, акредитиви, платен промет) 7. Надзор и контрола на банките. ЕУ – базелска регулатива. 8. Централни банки. НБРМ. 9. Светска банка и нејзината улога. 10. Европска централна банка (ЕЦБ). Европска Банкарска Унија, 11. ЕУ финансиска супервизија. 12. Банкарството и технологијата (Финтек и РЕГтек).				
12.	Методи на учење: Наставата се изведува преку ex-cathedra и online предавања, интерактивна настава со дискусија; Активно вклучување на студентите во предавањата, вежбите и проектни задачи. Изработка на семинарски труд; Практична настава и рагледување случаи од пракса. Подготовка на студентите со континуираната проверка на знаењето за успешно завршување на завршниот испит.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време	25+15+15+30+35 = 120 часа (2+1+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава 12 недели	25	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа. 12 недели x 2 часа	15	

16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15		
		16.2.	Самостојни задачи	30		
		16.3.	Домашно учење - задачи	35		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		/		
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)		30 поени		
	17.3.	Активност и учество		70 поени		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите форми на наставни и други активности				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	
		Година				
		1.	Барбара Карсу, Клаудија Цирардоне, Филип Молину	Вовед во банкарство	Арс Ламина	2012
		2.	Шила Хефернан	Современо банкарство	Академски печат	2009
		3.		Закон за банките, Закон за Народната банка на РСМ, Закон за хартиите од вредност	ЈП „Службен весник“ - Скопје	
		4.	Giuseppe Voccuzzi	The European Banking Union, Supervision and Resolution	PALGRAVE MACMILLAN	2016
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	
		Година				
		1.	Frederick S. Mishkin, Stanley Eakins	Financial Markets and Institutions	Pearson; 8 edition	2014
2.	Европска централна банка	www.ecb.europa.eu	Европска централна банка	2022		

		3.	The International Bank for Reconstruction and Development / The World Bank	Building Market institutions in South Eastern Europe	World Bank	2004
--	--	----	--	--	------------	------

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Даночно право				
2.	Код	4PF221223				
3.	Студиска програма	Правни студии област деловно право				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра по Деловно право				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус				
6.	Академска година / семестар	Прва година / Прв семестар		Број на ЕКТС кредити	4	
8.	Наставник	Вонреден проф. д-р Кристина Мишева				
9.	Предуслови за запишување на предметот					
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот има за цел да ги унапреди и систематизира знаењето на студентите од трет циклус на студии со позитивно-правните карактеристики на даноците во домашното и меѓународното законодавство. Регулацијата на даночно-правните односи и комплексот норми со коишто се регулира фискалната дејност на државата и другите јавно-правни субјекти, како и општото оданочување на доходот и добивката на приватно-правните субјекти како даночни обврзници во даночно правниот однос. Студентите ќе се стекнат со знаења за процесно правните правила што ги регулираат утврдувањето и наплатата на јавните приходи и процедурално-правниот аспект на даночниот систем на РМ. Компаративни аспекти на оданочувањето во државните членки на ЕУ и јавните приходи на ЕУ. Судирот на даночно јурисдикции и избегнувањето на обврска за плаќањето на данок. Специфична цел на оваа предметна програма се предизвиците со кои се соочуваат современите даночни системи: интернетот и даноците, дигиталните услуги и системот на е-даноци.					
11.	Содржина на предметната програма: Теории, принципи и класификации на оданочувањето. Даночни обврзници, објекти, даночна основа, даночни стапки на даночно-правниот однос. Ефекти од оданочувањето. Директни даноци Данци од доход, Данок на добивка, Даноци на имот. Индиректни даноци. Даноци на потрошувачка, Данок на додадена вредност. Интернетот и даноците. Судир на даночни јурисдикции. Одбегнување на плаќање на данок - даночна евазија. Даночен систем и даночна политика. Даночно-процесно право. Управа за јавни приходи.					
12.	Методи на учење: Наставата се изведува преку ex-cathedra и online предавања, интерактивна настава со дискусија; Активно вклучување на студентите во предавањата, вежбите и проектни задачи. Изработка на семинарски труд; Практична настава и рагледување случаи од					

	пракса. Подготовка на студентите со континуираната проверка на знаењето за успешно завршување на завршниот испит.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време	25+15+15+30+35 = 120 часа (2+1+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава 12 недели	25	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа. 12 недели	15	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15	
		16.2.	Самостојни задачи	30	
		16.3.	Домашно учење - задачи	35	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	/		
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)	30 поени		
17.3.	Активност и учество	70 поени			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите форми на наставни и други активности			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1.	Весна Пендовска, Александра Максимовска Стокова, Јован Зафировски, Елена Нешовска Ќосева	Даночно Право	Правен факултет „Јустинијан Први“ во Скопје	2021
		2.	Жан Жак Бјенвену, Тјери Ламбер	Даночно право	АРС Ламина- Скопје	2011
		3.		Закон за даночна постапка, Закон за данок на личен доход, Закон за данокот на добивка, Закон за данокот на додадена вредност, Закон за даноците на имот, Закон за акцизите, Царински закон, Закон за даночна постапка, Закон за управата за јавни приходи	ЈП „Службен весник“ Скопје	
		4.	European Commission	Taxation and Custom Union	https://taxation-customs.ec.europa.eu/case-law-areas-customs-and-taxation_en	
		Дополнителна литература				
	22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1.	Божидар Јелчиќ, Оливера Лончар- Хорват, Јуре Шимович и др.	Финансиско право и финансиска знаност	Народне Новине, Загреб	2008
		2.	Милева Анцелкович, Марина Димитријевиќ	Пореско право Србије	Правни факултет у Нишу	2009

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Деловно казнено право			
2.	Код	4PF220623			
3.	Студиска програма	Деловно право			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет УГД, катедра по деловно право			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Прв семестар	1	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Проф. д-р Борка Тушевска Гавриловиќ Проф. д-р Олга Кошевалиска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):	<p>Наставната програма по предметот Деловно казнено право има за цел да ги продлабочни знаењата на студентите во областа на економско-правниот криминалитет, со акцент на кривичните дела против јавните финансии, платниот промет и стопанството.</p> <p>Преку проучувањето на една интердисциплинарна наставна програма која допира концепти и политики на деловно и кривично право, студентите ќе стекнат знаења на полето на деловниот криминалитет, инкриминираното однесување во поединечни области на стопанството и тоа: осигурувањето, трансферот на технологија, злоупотреба на служената должност, измами во прометот со стокови и парични харии од вредност, стечај и стечајните постапки, и останатите видови кривични дела</p>			

	<p>предвидени со Македонското законодавство, како плод на постојната казнено-економска политика во Република Северна Македонија.</p> <p>Наставната програма по деловно казнено право има за цел да го продлабочи и прошири знаењето на студентите кои ќе покажат интерес за темелно проучување на деловниот криминалитет, и казнена политика на правните лица, трговските друштва, трговците поединци, членовите на управните органи (управителите, одборот на директори, надзорните органи, стечајните управници, ревизори, проценители на имотот кај носителите на капитал итн) во капиталните и персонални друштва.</p> <p>Програмата е поставена на интердисциплинарна основа, водејќи сметка студентите да стекнат опсежни знаења базирани на статусните концепти на деловното право и овластувањата на учесниците во прометот на стоки, услуги и права, допуштеното однесување во деловното опкружување, спречување, ограничување или нарушување на конкуренција, нелојална конкуренција во работи на надворешно-трговскиот промет, границата на допуштеното и инкриминираното однесување, за да во втората фаза од курикулумот пристапат кон проучување на битијата на кривичните дела, злоупотребите на полето на финасовото и деловното работење, измами, фалсификати, перење пари, злоупотреби на полето на јавните набавки, јавното приватно партнерство и концесиите, стечајот, осигурувањето итн. Во насока на остварување на целта, поставена е и содржината на предметната програма.</p>
11	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>ПОИМ НА КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ, ПЛАТЕН ПРОМЕТ И ДЕЛОВНО ОПКРУЖУВАЊЕ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поим, улога и значење на корпоративно управување, платен промет и деловно опкружување 2. Субјекти во деловното опкружување на Македонското стопанство 3. Субјекти со менаџерски овластувања во деловното опкружување 4. Поим и развој на концептите за стопански криминалитет 5. Историски аспекти на деловниот криминалитет 6. Националните и Меѓународни извори на правото на деловен криминалитет 7. Стопански криминал и другите облици на криминалитет <p>2. ЕКОНОМСКИ КАЗНЕНИ ДЕЛА СПОРЕД МАКЕДОНСКОТО И МЕЃУНАРОДНОТО КАЗНЕНО ПРАВО</p> <p>Кривични дела против јавните финансии, платнио промет и стопанството</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фалсификување на пари 2. Поим и видови на парични и стокови хартии од вредност <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Фалсификување на хартии од вредност 2.2. Фалсификување на знаци за вредност 2.3. Посебни случаи на фалсификување на пари, хартии од вредност или знаци за вредност 2.4. Фалсификување знаци за обележување на стоки, мери и тегови 3. Перење пари и други приноси од казниво дело <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Издавање на чек без покритие и злоупотреба на платежни картички 3.2. Издавање на задолжница без покритие 3.3. Изработка и употреба на лажна платежна картичка 3.4. Измама при работењето со хартии од вредност и удели

	<p>4. Поим на удел како збир на права и обврски на носителите на капиталот кај трговските друштва</p> <p>4.1. Повреда на правата од хартии од вредност</p> <p>5. ЗЛОУПОТРЕБА НА ПОСТАПКАТА ЗА ЈАВЕН ПОВИК, ДОДЕЛУВАЊЕ НА ДОГОВОР ЗА ЈАВНА НАБАВКА ИЛИ ЈАВНО-ПРИВАТНО ПАРТНЕРСТВО</p> <p>5.1. Поим, видови и значење на јавните набавки</p> <p>5.2. Поим на јавно приватно-партнерство</p> <p>5.3. Поим на концесии</p> <p>5.4. Елементи на кривичните дела во јавните набавки, јавно приватно партнерство и концесии</p> <p>5.5. Недозволена трговија</p> <p>5.6. Недозволено производство</p> <p>5.7. Недозволена трговија</p> <p>5.8. Криумчарење</p> <p>5.9. Царинска измама</p> <p>5.10. Даночно затајување</p> <p>6. ПОИМ НА ПРОИЗВОДСТВО, ТРГОВИЈА И КРИУМЧАРЕЊЕ, ЦАРИНА И ЦАРИНСКИ ПОСТАПКИ</p> <p>6.1. Поим на недозволено производство и недозволена трговија</p> <p>6.2. Царински измами и даночни измами</p> <p>6.3. Поим на деловни книги, фалсификување и уништување</p> <p>6.4. Поим на деловна тајна и <i>know how</i></p> <p>6.5. Одавање и неовластено прибавување на деловна тајна</p> <p>7. ПОИМ НА КОНКУРЕТСКО ПРАВО, ЗЛОУПОТРЕБА НА МОНОПОЛСКА ПОЗИЦИЈА, КОНЦЕНТРАЦИЈА НА КАПИТАЛ</p> <p>7.1. Спречување, ограничување или нарушување на конкуренција</p> <p>7.2. Неложална конкуренција во работи на надворешно-трговскиот промет</p> <p>7.3. Вршење на јавен превоз без поседување лиценца</p> <p>8. КРИВИЧНИ ДЕЛА ВО ОСИГУРУВАЊЕТО</p> <p>8.1. Поим на осигурителни измами</p> <p>8.2. Механизми за превенција и сузбивање на осигурителните измами</p> <p>8.3. Систем на идентификување на осигурителните измами (меѓународни искуства и практики)</p> <p>9. СТЕЧАЕН КРИМИНАЛИТЕТ</p> <p>Поим, услови и цел на отворање на стечајната постапка</p> <p>Одговорност во случај на стечај и промена на статусот на правното лице</p> <p>Намерно предизвикување стечај</p> <p>Предизвикување стечај со несовесно работење</p> <p>Злоупотреба на постапката за стечај</p> <p>10. КАЗНУВАЊЕ НА ПРАВНИ ЛИЦА</p> <p>10.1. Поим на прани лица</p> <p>10.2. Главни казни и споредни казни</p> <p>10.3. Јавно објавување на правосилна судска одлука</p>
12	<p>Методи на учење: Наставата се изведува со употреба на интерактивниот концепт на учење (пред-активна фаза, интерактивна фаза и пост-активна фаза). Целиот концепт на настава е организиран на начин што им овозможува на учениците да бидат активни</p>

	учесници, да анализираат и дебатираат судски пресуди. Предвидениот материјал се предава со употреба на компаративни, аналитички, аналитички описни методи и др. За збогатување на интерактивноста на студентите, часовите се организираат и како работилници, симулации на познати судски случаи од областа на конкурентското право, анализа на европска и меѓународна судска практика, обуки за пишување есеи и сл.				
13	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14	Распределба на расположивото време	25+15+15+30+35 = 120 часа (2+1+1)			
15	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	25	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	15	
16	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15	
		16.2.	Самостојни задачи	30	
		16.3.	Домашно учење - задачи	35	
17	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	/		
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)	70		
	17.3.	Активност и учество	30		
18	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. вклучувајќи презентации, изработка на проектна задача, интернет истражување			
20	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски и англиски			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација			
22	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
	1.	Lukas Staffler	Business Criminal Law	Springer	2022

	2.	Marshall B. Clinard, Peter Yeager	Corporate Crime	Routledge	2017
	3.	Joanna Kyriakakis	Corporations, Accountability and International Criminal Law	E-elgar	2021
	4.	Dominik Brodowski (ed.)	Regulating Corporate Criminal Liability	Springer	2017
	5.	Л.Нанев	Криминолошки аспекти на стопанскиот криминалитет	SPPMD,	2006
	6.	S.Kosanovic	Nedozvolena trgovija	Pravni fakultet, Union,	2016
	7.	В.Камбовск и	Коментар на кривичниот законик	Матица Македонска , Скопје	2016
	8.	Д.Костовск и	Коментар на законот за стечај	Академик	2014
	9.	Б.Брајановски	Коментар на законот за трговските друштва	Брајановски Б.	2014
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.	Kosevaliska , Olga and Tusevska, Borka and Ivanova, Elena	<i>Criminological aspects of pink collar crime</i>	Balkan Social Science Review, 11 (11). pp. 51-64.	2019

		2.	Tusevska, Borka and Kosevaliska Olga	Comparative legal aspects of corporate crime	Judicial reforms and anti - corruption practices: challenges, prospects and transfer of experiences, 1. Универзитет на Југоисточна Европа. pp. 75-94.	2018
		3.	Tusevska, Borka and Kosevaliska , Olga	Crimes of Criminal Insolvency in Macedonian Legislation.	Balkan Social Science Review, 7. pp. 47-65.	2016
		4.	Melissa Randall et. All.	Criminal Law Textbooks: Fundaments of Business Law	University of Denver	2020
		5.	Richard Gruner	Corporate Criminal Liability and Prevention (Business Crimes Series)	Law Journal Press	2020

Ред. Бр.4

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Еколошко право				
2.	Код	4PF221023				
3.	Студиска програма	Деловно право				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра по деловно право				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус				
6.	Академска година / семестар	Прва година / втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4	
8.	Наставник	Вон. проф. д-р Билјана Тодорова				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Основни познавања на правото				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Со изучување на предметот се очекува студентите да се стекнат со знаења за историскиот развој, фундаменталните принципи, како и правната регулација во сферата на националното уредување и заштитата на животната средина од една страна,					

	<p>како и правното уредување и заштита на меѓународно и европското тло. Студентите ќе се запознаат со надлежните институции и овластувањата, односно мерките кои можат да се изречат за заштита на животната средина .Со оглед на тоа што станува збор за научна дисциплина која е потребна во деловниот живот и работење преку изучување на правните норми со кои се уредува односот помеѓу државата и деловните субјекти и граѓанинот кон животната средина студентите ќе добијат теоретски и практични знаења во оваа сфера. Ќе биде анализирана и меѓународната и европската судска практика преку анализа на случаи пред Меѓународниот суд на правдата и Европскиот суд за човекови права.</p>
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Општи напомени за еколошкото право – Теоретска и историска рамка на еколошкото право – Настанување и развој на еколошкото право – Значењето на еколошките прашања во меѓународните односи – Основни карактеристики на еколошкото право – Еколошко-правен однос – Еколошко - правни норми – Еколошки омбудсман – Односот на еколошкото право со другите правни дисциплини – Принципи на еколошкото право: <ul style="list-style-type: none"> - Начело на висок степен на заштита - Начело на интегрираност - Начело на одговорност на загадувачот и неговиот правен следбеник - Начело „загадувачот плаќа“ - Начело на превенција - Начело на претпазливост - Начело на одржлив развој - Начело на супсидијарност - Начело на пропорционалност - Почисто производство - Меѓународна соработка - Учество на јавноста и пристап до информации - Начело на заштита на правото на здрава животна средина и пристап до правда (право на судска заштита) – Еколошка политика – Надлежност на институциите на Европската Унија во областа на еколошката политика – Акциони програми на Европската Унија за животна средина и области за приоритетни дејствувања – Орагнизацијата на Обединетите Нации и заштита на животната средина – Советот на Европа и заштита на животната средина – Европската Унија и заштита на животната средина – Правни инструменти на еколошка заштита – Меѓународната судска практика со фокус на животната средина – Домашната судска практика со фокус на животната средина – Секторска заштита на животната средина во Република Северна Македонија
12.	Методи на учење:

	Наставата се изведува со употреба на интерактивниот концепт на учење (пред-активна фаза, интерактивна фаза и пост-активна фаза). Целиот концепт на настава е организиран на начин што им овозможува на учениците да бидат активни учесници, да анализираат и дебатираат судски пресуди. Предвидениот материјал се предава со употреба на компаративни, аналитички, аналитички описни методи и др. За збогатување на интерактивноста на студентите, часовите се организираат и како работилници, симулации на познати судски случаи од областа на еколошкото право, анализа на европска и меѓународна судска практика, обуки за пишување есеи и сл.				
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположливото време		25+15+15+30+35 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	25	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	15	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15	
		16.2.	Самостојни задачи	30	
		16.3.	Домашно учење - задачи	35	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			/
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)			70
	17.3.	Активност и учество			30
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
	1.	Бујароска, А., Богоевски, Б.	Водич во еколошкото право на Република Македонија	Фондација Конрад Аденауер во РМ	2012

		2.	Lilic, S., Drenovak - Ivanovic, M.	Ekolosko parvo, Azurirano izdanje	Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu. Centar za izdavaštvo i informisanje	2014	
		3.		Закон за животна средина	Службен весник на РСМ	2005	
		4.		Закон за водите	Службен весник на РСМ	2008	
	22.2.		5.		Закон за квалитетот на амбиентниот воздух	Службен весник на РСМ	2004
			6.		Закон за управување со отпадот	Службен весник на РСМ	2021
			7.		Закон за урабнистичко планирање	Службен весник на РСМ	2020
			8.		Закон за заштита од бучава во животната средина	Службен весник на РСМ	2007
			9.		Закон за шумите	Службен весник на РСМ	2009
	22.2.	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Kiss, Alexandre, Shelton, Dinah,	International Environmental Law	Transnational Publishers	2004	
		2.	Čavoški, Aleksandra,	Osnovi ekološkog prava Evropske Unije	Transnational Publishers Beograd	2007	
		3.	Jans, Jan H., Vedder, Hans H.B.	European Environmental Law After Lisbon	Europa Law Publishing	2011	

Ред.бр.5

Прилог бр.3		Предметна програма втор циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Конкурентско право
2.	Код	4PF221323
3.	Студиска програма	Деловно право
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет Штип, катедра по деловно право
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус

6.	Академска година / семестар	Втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Проф. д-р Борка Тушевска Гавриловиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Целта на оваа предметна програма е да им овозможи на студентите да се стекнат со знаење од областа на конкуренција и политиката на конкуренција. Основната идеја на предметната програма е по нејзиното завршување да ги оспособи студентите да идентификуваат и препознаат какво било прекршување на законот за заштита на конкуренцијата и неговите принципи, да понудат соодветни правни лекови и да придонесат за намалување на последиците со нивната повреда.</p> <p>Предметната програма е конципирана на начин на што студентите ќе имаат можност систематски да ја проучуваат материјата за заштита на конкуренцијата, почнувајќи од основните принципи, категории, институти и правни лекови. Програмата вклучува методолошки единици за прекршочна политика и законодавство во Република Северна Македонија, со што се комплетира целиот систем на знаење од областа. Во рамките на секое предавање на наставниот план, предвидени се и практични случаи. Преку овој концепт, студентите ќе имаат можност да го просудуваат законот за заштита на конкуренцијата како надградба на теоретските единици. Основната цел на програмата е да се едуцираат правници кои можат да придонесат за подобрување на состојбата во областа на конкурентското право во РСМ.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>ПОИМ НА КОНКУРЕНТСКО ПРАВО</p> <ul style="list-style-type: none"> -Поим на пазар, релеватен пазар на стоки и релеватен географски пазар според Македонското позитивно право -Поим на картерл и усогласено однесување во смисла на Законот за заштита на конкуренцијата -Пазар, конкуренција и монопол -Исторски развој на конкурентското право -Економската улога на конкурентското право и неговата заштита <p>ПОИМ НА МОНОПОЛ</p> <ul style="list-style-type: none"> -Поим на монопол -Разграничување на монополот од конкуренцијата -Видови на монополистички спогодби <p>МОНОПОЛОТ НИЗ ПРИЗМАТА НА ЕРОПСКАТА ПРАВНА РАМКА</p> <ul style="list-style-type: none"> -Извори на конкурентско право во Европска Унија -Концептот на нарушување на конкуренцијата во рамки на Европската Унија -Договори, одлуки и усогласено однесување -Групни иземања -Договори од мало значење -вертикални договори за исклучиво право на дистрибуција, селективно право на дистрибуција, исклучиво право на купување и франшизинг; -хоризонтални договори за истражување и развој или за специјализација; -договори за трансфер на технологија, за лиценца или за know-how; -договори за дистрибуција и сервисирање на моторни возила; -договори за осигурување и -договори во секторот транспорт. <p>ДОМИНАТНА ПОЗИЦИЈА НА ПАЗАРОТ И НАРУШУВАЊЕ НА КОНКУРЕНЦИЈАТА</p>				

<p>-Поим на доминатна позиција според Македонското позитивно право -Злоупотреба на доминатната позиција ПОИМ НА КОНЦЕНТРАЦИИ -Настанување и учесници во концентрацијата -Услови за известување за концентрација -Обврска за известување за концентрација -Оценка на концентрацијата -Суспензија на концентрациите -Одлуки во случаите на концентрација ОРГАН ЗА ЗАШТИТА НА КОНЦЕНТРАЦИЈАТА -Комисија за заштита на концентрацијата -Претседател и членови на комисијата за заштита на концентрација -Надлежности на Комисијата за заштита на концентрација ПОСТАПКА ЗА ЗАШТИТА НА КОНКУРЕНЦИЈАТА ПРЕД КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТА НА КОНКУРЕНЦИЈА -Примена на правилата за прекршочна постапка -Барање за поведување на прекршочна постапка и содржина на барањето -Учесници во прекршочната постапка -Доказна постапка -Решение на комисијата за одлучување по прекршок и судска заштита УПРАВНА ПОСТАПКА -Мерки за воспоставување на ефективна конкуренција -Судска заштита во управна постапка НЕЛОЈАЛНА КОНКУРЕНЦИЈА ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА -Поим на дејствија на нелојална конкуренција -Обем на примена на ЗПНК -Забранети дејствија -Казниви дејствија -Судска заштита</p>				
<p>Методи на учење: Наставата се изведува со употреба на интерактивниот концепт на учење (пред-активна фаза, интерактивна фаза и пост-активна фаза). Целиот концепт на настава е организиран на начин што им овозможува на учениците да бидат активни учесници на часот, а не пасивни слушатели. Предвидениот материјал се предава со употреба на компаративни, историски, аналитички, аналитички описни методи и др. За време на вежбите се вклучува концепт на учење на студии на случај. За збогатување на интерактивноста на студентите, часовите се организираат и како работилници, симулации на познати судски случаи од областа на конкурентското право, обуки за пишување есеи и сл.</p>				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време	25+15+15+30+35 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	часови

16.	Други форми на активности		16.1.	Проектни задачи	часови	
			16.2.	Самостојни задачи	часови	
			16.3.	Домашно учење - задачи	часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)			бодови	
	17.3.	Активност и учество			бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит					
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата					
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Пепељуговски В.,	Право на конкуренција: Антимнополско право	ФОН	2009
		2.	Slot, P.J. and Johnston, A.C	An Introduction to Competition Law,	Hart Publishing, Oxford and Portlandm (OR),	2006
		3.	Jones Alison, Sufrin Brenda	EU competition law: Text, Cases, Materials,	Oxford University Press, Sixth edition	2016
		4.	Собрание на Република Македонија	Закон за заштита на конкуренцијата	Службен Весник на Република Македонија	Сл. Вc. РМ. бр.145/2010; 136/2011 и 41/2014).
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1.				
		2.				

Ред.бр.6

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Корпоративно управување				
2.	Код	4PF220923				
3.	Студиска програма	Правни студии област деловно право				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра по Деловно право				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	втор циклус				
6.	Академска година / семестар	Прва година		Број на ЕКТС кредити	4	
8.	Наставник	Вонреден проф. д-р Кристина Мишева				
9.	Предуслови за запишување на предметот					
10.	Цели на предметната програма (компетенции):	Предметот има за цел да ги унапреди, систематизира и синтетизира стекнатите знаење од претходните два циклуси на студирање, но и да го унапреди знаењето на студентите од трет циклус со позитивно-правните одредби во областа на правото на друштвата и корпоративното управувањето преку анализа на домашното и европското законодавство и јуриспруденцијата. Друга цел е на студентите да им ги прошири знаењата кои се однесуваат на основањето, управувањето, движењето на капитал на трговските друштва, преку националното законодавство и европските директиви и регулативи кои се однесуваат на предметната проблематика. Изучување и анализирање на правната регулатива што се однесува на овие институти, како и развојот и тенденциите на правото на друштва, трговската дејност, формите на трговските друштва, правата и обврските на содружниците односно акционерите. Понатамс друга важна цел е да одговори на прашањата од типот на дали и како надворешните аспекти на управувањето се одразуваат на интерната поделба на моќ и на интерната организациона поставеност во трговските друштва. Кои се моделите на управување и карактеристиките на модели на корпоративното управување. Односот меѓу органите на управување и органите на надзор со акционерите и другите засегнати лица. Цел на изучување се и интересите на акционерското друштво, односно друштвото со ограничена одговорност и акционерите односно содружниците. Начините на заштита и положбата на инвеститорите (акционерите и содружниците. Принципите на корпоративно управување на ОЕЦД				
11.	Содржина на предметната програма:	Поим дефиниција и значење на корпоративното управување; Фактори кои влијаат на структурата на корпоративното управување; Модели на				

	корпоративно управување; Едностепен систем на управување и Двостепен систем на управување; Вработените во управувањето со трговските друштва. Европско друштво; Принципите на корпоративно управување според ОЕЦД; Нормативна рамка за добро корпоративно управување во Р. Македонија. Регулација на трговецот во различни правни системи; Статусни промени - присоединување, спојување и поделба на друштвата. Преобразба на друштво од една во друга форма на друштво. Прекугранично спојување на трговските друштва; Престанок на трговските друштва; Судир на интереси и забрана на конкуренција;			
12	Методи на учење: Наставата се изведува преку ex-cathedra и online предавања, интерактивна настава со дискусија; Активно вклучување на студентите во предавањата, вежбите и проектни задачи. Изработка на семинарски труд; Практична настава и рагледување случаи од пракса. Подготовка на студентите со континуираната проверка на знаењето за успешно завршување на завршниот испит.			
13	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14	Распределба на расположивото време	25+15+15+30+35 = 120 часа (2+1+1)		
15	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава 15 недели x 4 часа	25 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа. 15 недели x 4 часа	15 часа
16	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење - задачи	35 часа
17	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	/	
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)	30 поени	
	17.3.	Активност и учество	70 поени	
18	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	

19	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите форми на наставни и други активности				
20	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски и/или англиски				
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација				
22	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Милан Недков, Тито Беличанец, Елена Градишки - Лазаревска	Право на друштвата - прва и втора книга	Правен факултет Јустинијан Први- Скопје	2009/2010
		2.	Тито Беличанец, Александар Климовски, Тимчо Муцунски	Корпоративно управување	Правен факултет Јустинијан Први- Скопје	2014
		3.	Мадс Анденас Френк Вулдриц	Европско компаративно право за трговските друштва	Ад вербум	2011
4.		Закон за трговските друштва на Р. Македонија; Закон за едношалтерски систем на РМ, Закон за превземање на трговските друштва	ЈП „Службен Весник“ - Скопје	1996-2022		

		5.	European Commission	Study on directors' duties and sustainable corporate governance	EU publications	2020
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Дерек Френч	Блекстонови пишани закони за Право на трговски друштва	Табернакул- Скопје	2010
		2.	Елис Феран, Лук Чан Хо	Основи на финансво и корпоративно право	Оксфорд	2014
		3.	Jaksa Barbic	Pravo društava – Društva osoba 2. izmijenjeno i dopunjeno izdanje,	Organizator	2019
		4.	European Commission	Company law and corporate governance	https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/doing-business-eu/company-law-and-corporate-governance_en	

Ред.бр.7

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Меѓународно трговско право			
2.	Код	4PF220223			
3.	Студиска програма	Деловно право			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет Штип, катедра по деловно право			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус на студии			
6.	Академска година / семестар	Прв семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Проф. д-р Борка Тушевска Гавриловиќ			

9.	Предуслови за запишување на предметот	
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Целта на оваа предметна програма е стекнување на ново и продлабочување и проширување на постојните знаења од областа на трговското, меѓународното трговско право и меѓународните трговски трансакции. Фокусот на програмата е на меѓународниот правен режим со кои се регулираат меѓународните трговски договори, изворите на меѓународното трговско право, како и значењето на унификацијата и хармонизацијата на меѓународното трговско право и напорите направени во таа насока.</p> <p>После успешното завршување на предметната програма студентите ќе бидат во можност да покажат детални познавања за клучните принципи на меѓународното трговско право, како и да покажат способност за практична анализа и успешно решавање на конкретни случаи од областа на меѓународните трговски односи.</p>	
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Историскиот развој на меѓународното трговско право, -Еволуција на меѓународното трговско право (<i>трговски договори</i>) низ призмата на хармонизација и унификацијата на меѓународните правни извори од областа на меѓународното трговско право -Улогата, значењето и перспективите на меѓународното трговско право -Местото и односот на меѓународното трговско право во однос на останатите меѓународни гранки -Меѓународното трговско право како дел од другите гранки на правото и неговиот однос со останатите договори - Статусно правни аспекти на трговците според Меѓународното трговско право - Слободно движење на стоки, луѓе и капитал (основање на компаниите и примена на примарното и секундарното законодавство на ЕУ). -Начела/Принципите на меѓународното трговско право кои се применуваат на прометот на стоки и услуги, -Lex Mercatoria и нејзината улога во процесот на унификација и хармонизација на трговските договори во меѓународни рамки. -Виенската конвенција за меѓународна продажба на стока (CISG, 1980) <ul style="list-style-type: none"> -Начелата на Европското договорно право (Ландо начела. <i>Principles of European Contract Law</i>, Part 1,2 3. -Нацрт на заедничката референтна рамка на (Draft common frame of references, Study Group on a European Civil Code и Research Group on EC Private Law (Acquis Group) - Принципите на Меѓународните трговски договори (<i>UNIDROIT principles of international commercial contracts</i>) <ul style="list-style-type: none"> - основање, задачи, методи и состав на работа на UNCITRAL, - ICC - меѓународни договорни стандарди (ICC Standards, INCOTERMS Правилата на Меѓународната трговска комора, -ICC Model contracts, ICC Model Clauses, ICC Rules, COMBITERMS, Institute Cargo Clauses); -ДОГОВОР ЗА ПРЕВОЗ НА СТОКА ВО МЕЃУНАРОДНИОТ ПАТЕН СОБРАЌАЈ Конвенција за превоз на стока во компанијот транспорт (<i>Convention on the Contract for the International Carriage of Goods by Road (CMR) - (Geneva, 19 May 1956)</i>); - ДОГОВОР ЗА ПРЕВОЗ НА СТОКА ВО МЕЃУНАРОДНИОТ ЖЕЛЕЗНИЧКИ СООБРАЌАЈ Конвенција за превоз на стока во меѓународниот железнички транспорт (<i>convention concerning international carriage by rail of 9 May 1980</i>) -ДОГОВОР ЗА ПРЕВОЗ НА СТОКА ВО МЕЃУНАРОДНИОТ ПОМОРСКИ СООБРАЌАЈ 	

Конвенција за превоз на стока по море, *Хамбуришки правила*, 1978;

- Договор за поморски и други видови на превоз во меѓународното право
- Ротердамски правила за превоз на стока во целос тили делумно по море, 2008 година., *Rotterdam Rules United Nations Convention on Contracts for the International Carriage of Goods Wholly or Partly by Sea*)

- ДОГОВОР ЗА ТРГОВСКО ЗАСТАПУВАЊЕ

- Поимот на застапување како трговски концепт (компаративно правни аспекти и Меѓународни решенија
- Англосаксонски концепт на застапување (*agency*)
- Континентално правен концепт на застапување
- Конвенцијата за застапување во меѓународната продажба на стоки (*Convention on Agency in the International Sale of Goods (Geneva, 17 February 1983)*)
- Права и обврски на договорните страни (*застапникот и застапуваниот*)
- Правните односи помеѓу застапуваното лице, застапникот и третото лице
- Одговорноста на застапникот спрема застапуваното лице
- Одговорноста на третите лица спрема застапникот и застапуваното лице

- ДОГОВОР ЗА ФРАНШИЗА

- Поим на франзигингот како трговска дејност и на договорот за франшиза како правен основ за пренос на права од индустриска сопственост
- Поим и видови на франшизи
- Права и обврски на договорните страни
- Одговорноста на франшизатот
- Начини на престанување на договорот за франшиза

- ДОГОВОР ЗА ФАКТОРИНГ

- Поим на договорот за факторинг
- Правните последици од стечајот врз договорот за факторинг
- Основните карактеристики на договорите за факторинг
- Видови на договори за факторинг
- Компаративни аспекти на договорот за факторинг како инструмент за финансирање на стопанството
- УНДРОИТ Конвенција за Меѓународен факторинг, *Unidroit Convention on International Factoring* (1988)

- ДОГОВОР ЗА ЛИЦЕНЦА

- Поим и видови на лиценца
- Правната природа на договорот за лиценца
- Основни карактеристики на договорот за лиценца
- Правата на примачот на лиценца
- Праата на давачот на лиценца
- Разграничувањето на лиценцата од другите договори што се правен основ за пренос на права од индустриска сопственост
- Влијанието на стечајот и стечајната постапка врз договорот за лиценца

- ДОГОВОР ЗА ЛИЗИНГ

- Правната природа на договорот за лизинг
- Основни карактеристики на договорот за лизинг
- Перспективите и тенденции на лизингот како финансиски инструмент во стопанството на Република Македонија и во Европа
- Разграничување на лизингот од договорот за закуп и договорот со задржување на правото на сопственост
- Обврски на примачот на лизинг
- Обврски на давачот на лизинг

<p>-Начини на престанокна договорот за лизинг</p> <p>-ДОГОВОР ЗА ОСИГУРУВАЊЕ</p> <p>-Поим, улога и значење на осигурувањето во меѓународната трговија и економија</p> <p>-Поим и видови на осигурување</p> <p>-Видови на осигурителни полиси</p> <p>-Правната природа и карактеристиките на осигурителните полиси</p> <p>-Општите и посебни услови на осигурителните компании како извор на правото</p> <p>-Обврските на корисникот на осигурувањето</p> <p>-Обврски на осигурителната компанија</p> <p>-Правните последици од повреда на обврските од договорот за осигурување</p> <p>-Карго клаузули во поморското осигурување</p> <p>-Начини на престанување на договорот за осигурување</p> <p>ДОГОВОР ЗА ШПЕДИЦИЈА</p> <p>-Поим на договорот за меѓународна шпедиција</p> <p>-Современи аспекти на меѓународната шпедиција</p> <p>-Статусот на шпедитерот во меѓународниот промет</p> <p>-Меѓународно прани извори на шпедицијата</p> <p>-Разграничување на шпедитерот од мултимодалниот транспортен оператор и превозникот</p> <p>-Правната одговорност на шпедитерот што настапил како превозник</p> <p>-Применливоста на Ротердамските правила на меѓународниот шпедитер</p> <p>-Делокругот на работните задачи на меѓународниот шпедитер</p> <p>-Концептот на 3ПЛ и 4ПЛ провајдери на услуги на полето на шпедицијата, транспорт и логистиката</p> <p>СВЕТСКА ТРГОВСКА ОРГАНИЗАЦИЈА</p> <p>-Улогата на светската трговска организација во меѓународната трговија</p> <p>-Меѓународен трговски фонд</p> <p>МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ КОИ СЕ ОДНЕСУВААТ НА ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА СОПСТВЕНОСТ</p> <p>ПЛАЌАЊА ВО МЕЃУНАРОДНАТА ТРГОВИЈА</p> <p>-Поим на меница</p> <p>-Менични начела</p> <p>-Видови на меница</p> <p>-Трасирана меница</p> <p>-Сопствена (соло) меница</p> <p>-Пренос на правата инкорпорирани во меницата</p> <p>-Унификација на меничното право</p> <p>Акредитиви како средство за плаќање во меѓународната трговија</p>			
<p>Методи на учење:</p> <p>Наставата се одвива преку интерактивни предавања, компаративни анализи, анализи на случаи, работилници и пишувања на есеи. Ќе се обезбеди активн о вклучување на студенти во текот на анставата и на вежбите преку подготовка на презентации, дебати и подготвување на практични вежби.</p>			
13.	Вкупен расположив фонд на време	180 часа (2+2+1)	
14.	Распределба на расположивото време	(40+40+20+30+50= 180)	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.
			40 часови

		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	40 часови		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20 часови		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часови		
		16.3.	Домашно учење - задачи	50 часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		бодови		
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)		бодови		
	17.3.	Активност и учество		бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит					
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата					
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Николовски Александар	Меѓународни трговски договори	ФОН за правни и политички науки, Скопје	2006
		2.	Дабовиќ Анастасовска д-р Јадранка, Коевски д-р Горан, Пепељугоски д-р Валентин, Гавриловиќ д-р Ненад	Договори на автономната трговска практика”,	Правен факултет „Јустинијан Први”, Скопје	2012
		3.	Борка Тушевска Гавриловиќ	Трговско право	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип	2020
		Дополнителна литература				
		22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач

		1.	Caric Slavko, Vilus Jelena, Sogorov Stefan	Međunarodno privredno pravo	Centar za privredni konsalting, Novi Sad.	2001
		2.	Ramberg Jan	International Commercial Transactions	ICC, Kluwer law International, Norstedts Juridik AB,	2000
		3.	Шолте Јан Арт	Глобализација	Генерален секретаријат, Академски печат	2008

Ред.бр.8

Прилог бр.3		Предметна програма од вториот циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Меѓународно трудово право				
2.	Код	4PF221123				
3.	Студиска програма	Деловно право				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра по деловно право				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус				
6.	Академска година / семестар	Прва година / втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4	
8.	Наставник	Вон. проф. д-р Билјана Тодорова				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Основни познавања од правото				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на овој предмет е да се стекнат продлабочени познавања на основните поими, принципи и стандардите на меѓународното трудово право, со обука за критичка анализа на причините, целите и инструментите за уредување на работните односи од страна на Меѓународната организација на труд, Советот на европа и Европската Унија, како и социјално-правните односи во меѓународен контекст. Целта е да се развие научното знаење, академските и практични вештини во толкување и примена на меѓународните стандарди за трудовото право, како и владеење на научни методи за проучување на релевантни извори на меѓународното, универзалното, регионалното и билатералното законодавство за труд и работничките права. Со тоа студентите ќе извлечат поуки од усвоените искуства и најдобри практики за трудово-правните односи околу светот.					
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> – Развој на меѓународното трудово право и законодавство; – Извори на меѓународното трудово право; 					

	<ul style="list-style-type: none"> – Поими и карактеристики на меѓународните трудови стандарди; – Постапка за донесување на меѓународни трудови стандарди: од меѓународно подготвување до национална примена; – Работа на надзорните тела на МОТ и нивната важност за домашната судска практика; – Договорот за вработување во меѓународното трудово право и законодавство; – Меѓународни трудови стандарди за еднаквост при вработување и занимање, за принудна работа, за заштита на бременост и мајчинство, заштита на детски труд, посебна заштита на одделна категорија на рботници, безбедност и здравје при работа; – Заштита на работниците мигранти; – Меѓународни трудови стандарди за утврдување на постоење на работен однос; – Меѓународни трудови стандарди за престанок на работниот однос; – Поим и извори на европското трудово право, забрана на принудна работа и слободата на синдикално здружување во ЕКЧП, Правна природа и значење на Европскат социјална повелба; Заштита на правата во европското некомунитрно право, Принципи на комунитарното трудово право; Извори на комунитарното трудово право; Европски колективни договори; Слобода на движење на работниците; Забрана за дискриминација; Насоки за политиката за вработување; Флексибилни форми на вработување; Здравје и безбедност при работа; Положба на вработените во случај на реорганизација на работодавачот; 			
12.	Методи на учење: Реализацијата на наставата ќе опфаќа употреба на современа техника на предавања (интерактивни предавања, анализа на случаи, вежби и презентации и гости).			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време	25+20+15+30+30 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	25 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење - задачи	30 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		70 поени
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10 поени
	17.3.	Активност и учество		20 поени
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (С)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (В)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% активно учество во наставата			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски и англиски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Газиме Старова	<i>Меѓународно Трудово Право</i>	НИП Ѓурѓа
		2.	Borivoje M. Šunderić	<i>Pravo Međunadordne organizacije rada</i>	Pravni fakultet u Beogradu
		3.	Barbara J. Fick	<i>International Labour Law</i>	Edward Elgar Publishing Limited
	22.2.	Дополнителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Jean-Michel Servais	<i>International Labour Law, Fourth Edition</i>	Kluwer Law International
		2.	M. Humblet et al.	<i>International Labour Standards, A global approach</i>	International Labour Office
	3.				

Ред.бр.9

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклус на студии	
1.	Наслов на наставниот предмет	Методологија на научно- истражувачка работа	
2.	Код	4PF200123	
3.	Студиска програма	Деловно право	

4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра деловно право			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор			
6.	Академска година / семестар	Прв семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Проф. д-р Јован Ананиев, Проф. д-р Страшко Стојановски			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање на студентите и усвојување на основни знаења по предметот Методологија на научно- истражувачката работа. Оспособување на студентите за научно- истражувачка работа преку продлабочено запознавање со основните методи и техники на истражување во Општествените науки.				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> - Методологија на општествени истражувања - Квалитативен пристап - Набљудување - Интервју - Анализа на документи - Проучување на случај - Квантитативен пристап - Анкета - Обработка на податоци и статистички техники - Истражувачки дизајн или Скица - Анализа на податоци од квалитативен и квантитативен пристап - Изготвување на истражувачки извештај 				
12.	Методи на учење: Предавања, Вежби, Колоквиуми, Семинарска работа, Консултации				
13.	Вкупен расположив фонд на време	6ЕКТСx30 часа=180часа			
14.	Распределба на расположивото време	40+40+15+15+60=180 часа(2+2+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	40	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	40	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15	
		16.2.	Самостојни задачи	15	
		16.3.	Домашно учење	70	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			70
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)			10

17.3.	Активност и учество	20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) F
		од 51 до 60 бода	6 (шест) E
		од 61 до 70 бода	7 (седум) D
		од 71 до 80 бода	8 (осум) C
		од 81 до 90 бода	9 (девет) B
		од 91 до 100 бода	10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

2.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	В. Лоренс Њуман	Општествено истражувачки методи	Просветно дело	2009
	2.	Џенет Батолф Џонсон Х. Т. Рејнолдс Џејсон Д. Мајкоф	Истражувачки методи на политичката наука	Академски печат	2009
	3.				
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број				
	1.	Peter Cane and Herbert Kritzer	The Oxford Handbook of Empirical Legal Research	Oxford University Press	2010
	2.	Dawn Watkins and Mandy Burton (ed)	Research Methods for Law	Routledge	2013
	3.	Mike McConville and Wing Hong Chui (ed)	Research Methods for Law	Edinburgh University press	2007

Ред.бр. 10

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Право на друштвата
2.	Код	4PF220123
3.	Студиска програма	Деловно право
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус на студии

6.	Академска година / семестар	Прва година/прв семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Вонреден професор д-р Кристина Мишева			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Предметот има за цел на студентите да им ги прошири знаењата кои се однесуваат на основањето, управувањето, движењето на капитал на трговските друштва, преку националното законодавство и европските директиви и регулативи кои се однесуваат на предметната проблематика. Изучување и анализирање на правната регулатива што се однесува на овие институти, како и развојот и тенденциите на правото на друштва, трговската дејност, формите на трговските друштва, правата и обврските на содружниците односно акционерите, финансиските инструменти (поим, развој и видови), прекугранично спојување и управување на трговските друштва и нивниот капитал на национално и на европско ниво преку конкретни случаи во националната и европската пракса. Преку овој курс студентите ќе се здобијат со специјализирано знаење од областа на правото на друштва, основањето и функционирањето на трговските друштва во нашата земја и во државите –членки на ЕУ.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Појава, развој и тенденции на трговските друштва/компаниите. Основање и класификации на трговските друштва . Видови трговски друштва и други форми на здружувања кои вршат трговски дејности. Управување со трговските друштва. Функционирање на трговските друштва согласно европските директиви. Преобразба на трговските друштва. Престанок на трговските друштва .</p> <p>Изучување на основните институти по тематски единици:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Трговец (поим ,услови ,видови). Регулација на трговецот во различни правни систем; поим и белези на трговецот; правна суштина на трговецот); 2. Трговец- поединец; 3. Трговските друштва (поим, класификации, форми). Основање на трговските друштва (формални и материјални услови) 4. Белези на трговските друштва (фирма, предмет на работење, седиште); 5. Акти на трговските друштва (основачки акти, трговски книги, годишни сметки и финансиски извештаи; финансиски резултат и распоредување на добивката); 6. Трговски регистар и постапка за упис 7. Престанок на трговските друштва; учество во други трговски друштва (поврзани друштва) 8. Јавно трговско друштво, 9. Командитно друштво; 10. Друштво со ограничена одговорност; 11. Акционерско друштво; акции; Командитно друштво со акции; 12. Статусни промени - присојединување, спојување и поделба на друштвата. Преобразба на друштво од една во друга форма на друштво. 				
12.	<p>Методи на учење:</p> <p>Наставата се изведува преку предавања, интерактивна настава со дискусија; Активно вклучување на студентите во предавањата и елаборирање на самостојни анализи на случаи. Изработка на семинарска работа; Практична настава на часовите предвидени за вежби.</p>				
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
14.	Распределба на расположивото време	40+40+15+15+70=180 часа(2+2+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	40	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	40	

16.	Други форми на активности		16.1.	Проектни задачи	15
			16.2.	Самостојни задачи	15
			16.3.	Домашно учење	70
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			70 поени
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)			10 поени
	17.3.	Активност и учество			20 поени
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) F
			од 51 до 60 бода		6 (шест) E
			од 61 до 70 бода		7 (седум) D
			од 71 до 80 бода		8 (осум) C
			од 81 до 90 бода		9 (девет) B
			од 91 до 100 бода		10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација		

22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература по избор на предметниот наставник				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Тито Беличанец, Милан Недков, Елена Градишки - Лазаревска	Право на Друштвата , книга втора	USAID , Скопје	2010
	2.	Дерек Фенч	Право на трговските друштва (блекстонови пишани закони)	Табернакул	2010
	3.	Klaus J. Hopt and Eddy Wymeersch	European Company and financial Law	Oxford	2007
4.	Собрание на РСМ	Законот за трговските друштва, Законот за банките на РМ, Закон за Народна банка на РМ , Закон за хартиите од вредност, Закон за данокот на добивка, Закон за додадена вредност, Билатерални имултилатерални договори од областа на	Службен весник на РМ; Official journal of the European union		

				оданочувањето, Европски директиви		
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Елиз Феран	Начела на корпоративно финансово право	Просветно дело	2009
		2.	Сашо Климовски	Корпоративно управување		

Ред.бр.11

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Право на индустриска сопственост				
2.	Код	4PF220723				
3.	Студиска програма	Деловно право				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра по деловно право				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	втор циклус				
6.	Академска година / семестар	Прва/ Семестар први	7.	Број на ЕКТС кредити	4	
8.	Наставник	Вонреден професор д-р Марија Амповска Вонреден професор д-р Милица Шутова				
9.	Предуслови за запишување на предметот					
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се запознаат со правото на интелектуална сопственост воопшто, како и со двете посебни правни гранки во негови рамки – авторското право и правото на индустриска сопственост. Целта е да се задржиме на правото на индустриска сопственост, преку негово компаративно проучување кое би ги опфатило најпрво домашните правни правила, а потоа и меѓународно изградените и прифатени основните принципи и правни правила на правото на интелектуална сопственост во светот, со посебен осврт на Европската Унија и хармонизирањето на правилата во европските држави.					
11.	Содржина на предметната програма: 1. Вовед во право на интелектуална сопственост 2. Право на индустриска сопственост според правниот систем на Р. Македонија 3. Меѓународни конвенции и договори кои се извор на право на интелектуална сопственост 4. Индустриската сопственост и Договорот за Европска Заедница 5. Извори на право на индустриската сопственост во ЕУ 6. Права од индустриска сопственост – видови права, услови за стекнување и начин на востановување - патент и трговска марка 7. Права од индустриска сопственост – видови права, услови за стекнување и начин на востановување - индустриски дизајн и корисни модели 8. Права од индустриска сопственост – видови права, услови за стекнување и начин на востановување - интегрални кола и географска ознака					

	9. Права од индустриска сопственост – видови права, услови за стекнување и начин на востановување - заштита од нелојална конкуренција					
	10. Технолошки и правни развојни тенденции на полето на индустриската сопственост					
	11. Повреда и заштита на правата од индустриска сопственост					
	12. Улога на правото на индустриската сопственост во економскиот развој на државите					
12.	Методи на учење: презентирање на темите со класично предавање, презентација, посета на релевантни институции и усно и писмено излагање на студентите					
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време		30+20+20+20+30 = 120 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	30 часови		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	20 часови		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20 часови		
		16.2.	Самостојни задачи	20 часови		
		16.3.	Домашно учење - задачи	30 часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			70 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество			20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Минимум 60 проценти од секоја активност			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски, англиски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и анкетање на студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1.	Прајмс Теренс	Европско право на интелектуална сопственост	Просветно дело (проект на Влада на Р.М. за преводи на книги)	2009
		2.	Александар И. Полторак Пол Џ. Лернер	Основи на лиценцирање интелектуална сопственост	Ars Lamina (проект на Влада на Р.М. за преводи на книги)	2012
		3.	Јадранка Дабовиќ Анастасовска и Валентин Пепељугоски	Право на интелектуална сопственост	Академик	2012
		4.	WIPO	WIPO Intellectual property handbook	WIPO Publication	2004
22.2.	Дополнителна литература					
	Ред. број					
	1.	Bently, Lionel and Sherman, Brad	Intellectual Property Law	Oxford University Press, 3 rd edition		2009
	2.	Cornish, W. R.,	Intellectual Property: Patents, Copyrights, Trademarks and Allied Rights, 5 th edition,	Sweet & Maxwell, London		2003
	3.	Мирјана Поленак Акимовска, Јадранка Дабовиќ Анастасовска и Владо Бучковски	Основи на индустриската сопственост	Македонска ризница		2000
	4.	WIPO	Understanding industrial property	WIPO Publication No. 895 (e)		2016

Ред.бр.12

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Регулација на финансиски пазари и институции
2.	Код	4PF220423
3.	Студиска програма	Правни студии област деловно право
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра по Деловно право
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус

6.	Академска година / семестар	Прва година / Прв семестар		Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Вонреден проф. д-р Кристина Мишева			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Главна цел е студенти да стекнат дополнителни знаења и разбирања за современите финансиски движења и регулацијата на финансиската технологија. Студентите ќе развијат знаења за правната рамка на пазарот на капитал, за функционирање на пазарот на капитал, за регулираните и нерегулираните финансиски пазари кои дејствуваат на светско и на национално ниво, начинот на нивното основање/создавање и процесите на нивните меѓусебни делувања. Кои се индивидуални, а кои институционални инвеститори и нивните права и обврски. Понудата и побарувачката на хартиите од вредност, правниот режим, издавањето и промет на истите.				
11.	Содржина на предметната програма: 1.Финансиски систем, 2.Поим, функции и карактеристики на финансиските пазари (национален, регионален и светски), 3. Видови финансиски пазари, 4. Примарен пазар, Секундарен пазар берза (поим и модели на берзи), 5. Финансиски инструменти (пари, хартии од вредност, деривати, криптовалути), 6. Индивидуални инвеститори и институционални инвеститори (депозитарни и недепозитарни), 7. Правните аспекти на банките и банкарските услуги, 8. Правните аспекти на инвестициските фондови, друштвата за осигурување, пензиски фондови, брокерски друштва и останати овластени учесници на пазарот на капитал, 9. Контрола, надзор и супервизија на работењето на регулаторни тела, 10. Комисија за хартии од вредност на Р. Македонија, 11. Финтех и Регтех, 12. ЕУ финансиска регулација и супервизија				
12.	Методи на учење: Наставата се изведува преку ex-cathedra и online предавања, интерактивна настава со дискусија; Активно вклучување на студентите во предавањата, вежбите и проектни задачи. Изработка на семинарски труд; Практична настава и рагледување случаи од пракса. Подготовка на студентите со континуираната проверка на знаењето за успешно завршување на завршниот испит.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време	25+20+15+30+30 = 120 часа (2+1+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава 12 недели x 3 часа	25 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа. 12 недели x 2 часа	20 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење - задачи	30 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	/		
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)	30 поени		
	17.3.	Активност и учество	70 поени		

18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите форми на наставни и други активности				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски и/или англиски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Марија Г. Самоников	Финансиски пазари и институции	Универзитет „Гоце Делчев“- Штип	2021
		2.	Frederick S. Mishkin, Stanley Eakins	Financial Markets and Institutions	Pearson; 8 edition	2014
		3	Frank J. Fabozzi, Franco Modigliani	Capital Markets, Institutions and instruments	Prentice Hall	2009
		4.		Закон за хартиите од вредност	ЈП „Службен весник“- Скопје	2005
		5.	European Commission	EU banking and financial services law	https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/eu-banking-and-financial-services-law_en	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Евгени Зоографски	Финансиски пазари и институции	Американ Колеџ- Скопје	2009
		2.	Кристина Мишева	Инвестициски фондови – правни аспекти	Алфа 94- Скопје	2010

		3.	Marta Božina Beroš	Financijske institucije i tržišta Europske unije – Regulacija i supervizija	Sveučilište Jurja Dobrile u Puli	2015
--	--	----	--------------------	---	----------------------------------	------

Ред. Бр.13

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Стечајно право				
2.	Код	4PF220323				
3.	Студиска програма	Деловно право				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Пфакултет Штип, катедра по деловно право				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус				
6.	Академска година / семестар	Прв семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4	
8.	Наставник	Проф. д-р Борка Тушевска Гавриловиќ				
9.	Предуслови за запишување на предметот	/				
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Основната цел на оваа предметна програма е да им овозможи на студентите да стекнат темелно и длабоко познавање на стечајното право, да развиваат вештини и техники за практична примена на теоретското знаење за законот за стечај, да стекнат знаења што ги прави способни за правни совети, консултации и практична работа од областа на стечајот и стечајната постапка.</p> <p>Предвидената цел на предметната програма исто така вклучува концепт со цел студентите да го разберат стечајот како суштински правен концепт, како и процедурално правен концепт (постапката за спроведување на стечајот и правните последици од отворањето на постапката за стечај). Предметната програма е конципирана на начин што им овозможува на студентите да стекнат систематско знаење за овој материјал, особено во делот поврзан со другите институти од статусното и договорното право.</p>					
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>ПОИМ, ИСТОРИСКИ РАЗВОЈ, НАЧЕЛА И ОДЛУКИ ВО СТЕЧАЈНАТА ПОСТАПКА</p> <ul style="list-style-type: none"> -Поим на стечај и стечајна постапка според Македонското позитивно право -Историскиот развој на стечајот во Македонското право и во компаративните правни системи -Улогата на стечајот во Македонското право и во споредбените правни системи -Услови за отворање на стечајна постапка -Месна надлежности начела на стечајната постапка -Одлуки во стечајната постапка (<i>решение, заклучок, жалба, приговор</i>) -Трошоци за спроведување на стечајната постапка <p>ОРГАНИ НА СТЕЧАЈНАТА ПОСТАПКА</p> <ul style="list-style-type: none"> -Стечаен судија 					

- Стечаен управник
- Одговорност на стечајниот управник за причинета штета
- Регистер на стечајни управници
- Контрола над работата над стечајниот управник
- Одбор на доверители
- Права и обврски на одборот на доверители
- Одговорност на членовите на одборот на доверители
- Собрание на доверители

ПОВЕДУВАЊЕ НА СТЕЧАЈНА ПОСТАПКА

- Предлог за отворање на стечајна постапка
- Претходна постапка
- Мерки на обезбедување

ОТВОРАЊЕ НА СТЕЧАЈНА ПОСТАПКА

- Рочиште за изјаснување по предлог за отворање на стечајна постапка
- Случаи во кои не се поведување стечајна постапка
- Правни лекови во стечајна постапка и стечајна постапка од мала вредност

СТЕЧАЈНА МАСА, УПРАВУВАЊЕ И РАСПОЛАГАЊЕ СО ИМОТОТ ШТО ВЛЕГУВА ВО СТЕЧАЈНАТА МАСА

- Поим на стечајна маса
- Обезбедување на имот што влегува во стечајна маса
- Попис на имот што влегува во стечајна маса
- Сметковотствени аспекти според законските прописи за спроведување на стечајната постапка

НАМИРУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА НА ДОВЕРИТЕЛИТЕ ВО СТЕЧАЈНАТА ПОСТАПКА

- Пријавување на побарувањата во стечајната постапка
- Поведување постапка пред суд и продолжување на отворените парници
- Улогата на стечајните управници во парниците
- Одлука за начинот на располагање со стечајната маса
- Начин и постапка за претворање во пари на имотот од стечајната маса

ВПАРИЧУВАЊЕ НА ПРЕДМЕТИ ВРЗ КОИ Е СТЕКНАТО ПРАВО НА ОДВОЕНО НАМИРУВАЊЕ

- Располагање со недвижни и подвижни предмети
- Известување на доверителите

СТЕЧАЈНИ ДОВЕРИТЕЛИ

- поим на стечајни доверители
- рангирање на стечајните доверители
- побарување од пониските и повисоките исплатни редови
- непрестигнати побарувања
- Излачни доверители
- Разлачни доверители
- други разлачни доверители
- Разлачни доверители како стечајни доверители

ДОВЕРИТЕЛИ НА СТЕЧАЈНА МАСА

- Обврски и трошоци на стечајна маса

ПРАВНИ ПОСЛЕДИЦИ ОД ОТВОРАЊЕТО НА СТЕЧАЈНАТА ПОСТАПКА

- Основани правни последици и денот на настапување на правните последици од отворањето на стечајната постапка
- Пребивање во стечајната постапка
- Исполнување на правни работи
- Фиксни и термински договори

- Деливи и неделиви чинидби
- Влијанието на стечајната постапка врз деливите и неделивите чинидби
- Потрајно обврзни односи

ПОБИВАЊЕ НА ПРАВНИ ДЕЈСТВА НА СТЕЧАЈНИОТ ДОЛЖНИК

- Дозволено и недозволено намирување
- Правни средства и правни последици од побивањето
- Правни дејства по отворањето на стечајната постапка
- Намирување на стечајните доверители

ЗАКЛУЧУВАЊЕ НА СТЕЧАЈНАТА ПОСТАПКА

- Решение за заклучување на стечајната постапка

ЗАПИРАЊЕ НА СТЕЧАЈНАТА ПОСТАПКА

- Запирање поради непостоење имот што влегува во стечајната маса
- Намирување на доверителите на стечајната маса
- Објавување и правно дејство на запирањето на стечајната постапка

ПЛАН ЗА РЕОРГАНИЗАЦИЈА

- Поим, улога и составување на планот за реорганизација
- Лица овластени за поднесување на план за реорганизација
- Содржина на планот за реорганизација
- Прифаќање и одобрување на планот за реорганизација
- Гласачки права на стечајните доверители

ПРАВНО ДЕЈСТВО НА ОДОБРЕНИОТ ПЛАН ЗА РЕОРГАНИЗАЦИЈА И НАДЗОР ВРЗ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ПЛАНОТ

- Овластување за извршување и правно дејство на планот за реорганизација
- Оспорените побарување во стечајната постапка
- заклучување на стечајната постапка
- Правно дејство на заклучувањето на стечајната постапка
- Контрола и надзор над спроведувањето на стечајната постапка
- Објавување и укинување на надзорот над планот за реорганизација

ЛИЧНО УПРАВУВАЊЕ ОД ДОЛЖНИКОТ

- Претпоставки за лично управување на должникот
- Укинување на решението за лично управување
- Одговорност за причинета штета

ОСЛОБОДУВАЊЕ ОД ПРЕОСТАНАТИ ОБВРСКИ НА СТЕЧАЈНИОТ ДОЛЖНИК

- Барање на должникот за ослободување од преостанатите обврски
- Право на предлог за ослободување од преостанатите обврски на стечајниот должник
- Решение на стечајниот судија за не/ослободување од преостанатите обврски на стечајниот должник
- Причини за одбивање да даде ослободување од преостанатите обврски на стечајниот должник
- Известување за решението за одбивање или прифаќање на барањето за ослободување од преостанатите обврски на стечајниот должник
- Решение за ослободување од преостанати обврски на должникот и негово правно дејство

ОРГАНИЗАЦИЈА НА СТЕЧАЈНИТЕ УПРАВНИЦИ

- Комора на стечајни управници, статут и органи
- Собрание на комората
- Управен одбор
- Претседател на комората на стечајни управници
- Надзорен одбор и финансирање на комората
- Надлежностите на Министерот
- Дисциплински органи и казни за дисциплински повреди
- Правилата за застареност за поведување на дисциплинска постапка

<p>-Извршување на дисциплински одлуки</p> <p>ПОСЕБНИ ВИДОВИ НА СТЕЧАЈНА ПОСТАПКА</p> <p>-Стечајна постапка врз имот на умерено лице –трговец</p> <p>-Стечајна постапка врз заеднички имот на брачни другари</p> <p>-Стечајна постапка врз заедничкиот брачен имот со кој заеднички и спогодбено управувале и располагале обата брачни другари</p> <p>МЕЃУНАРОДЕН СТЕЧАЈ</p> <p>ПРЕТПОСТАВКИ И ПОСТАПКА ЗА ПРИЗНАВАЊЕ СТРАНСКА ОДЛУКА ЗА ОТВОРАЊЕ НА СТЕЧАЈНА ПОСТАПКА</p> <p>-Важење на призната странска одлука за отворање на стечајна постапка</p> <p>-Признавање по отворање на стечајната постапка во Република Северна Македонија</p> <p>-признавање странска одлука со последица за отворање на стечајна постапка во Република Македонија</p> <p>-Отворање на посебна стечајна постапка во Република Северна Македонија на предлог на доверителите</p> <p>-Непризнавање на странска одлука за отворање на стечајна постапка</p> <p>СТРАНСКИ ПОРАМНУВАЊА И ДРУГИ СТЕЧАЈНИ ПОСТАПКИ</p> <p>СИСТЕМОТ НА ГЛОБИ ЗА ПОВРЕДА НА ОБВРСКИТЕ ОД СТРАНА НА ТРГОВЕЦОТ И ТРГОВЕЦ ПОЕДИНЕЦ ВО СТЕЧАЈНА ПОСТАПКА</p> <p>-Одмерување на висината на глобите за правно лице</p> <p>-Примената на Законот за прекршоци во системот на глоби предвиден во Законот за стечај на Република Северна Македонија</p>				
<p>Методи на учење:</p> <p>Предавањата се реализираат врз основа на интерактивниот концепт на учење (пред-активна фаза, интерактивна фаза и пост-активна фаза). Целиот концепт на настава е организиран на начин што им овозможува на учениците да бидат активни учесници на часот, а не пасивни слушатели. Предвидениот материјал се предава со употреба на компаративни, историски, аналитички, аналитички описни методи и др. За време на вежбите се вклучува концепт на учење на студии на случај. За збогатување на интерактивноста на студентите, часовите се организираат и како работилници, симулации на познати судски случаи од областа на стечајното право, обуки за пишување есеи и сл.</p>				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време	25+20+15+30+30 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	25 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	20 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часови
		16.2.	Самостојни задачи	30 часови
		16.3.	Домашно учење - задачи	30 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		бодови

	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)			бодови	
	17.3.	Активност и учество			бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода			6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит					
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата					
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Костовски Дејан	Коментар на законот за стечај	Академик	2014 Скопје
		2.	Dika Mihajlo	Insolvenцијско право		1998 Zagreb
			Тушевска Борка	Одговорноста на стечајниот управник според Македонското право	Универзитет „Гоце Делчев“Штип, Правен факултет Штип	2017 Штип
			Тушевска Борка	Правната судбина на долготрајните облигации после отворањето на стечајната постапка	Здружение на правници, Скопје	2012 Скопје
		3.	Собрание на Република Македонија	Закон за стечај	Службен Весник на Република Македонија бр. 34/2006, 126/2006, 84/2007, 47/2011, 79/2013, 164/2013, 29/2014, 98/2015 и 192/2015).	
22.2.	Дополнителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	

		1.	Џон Д. Даниелс, Ли Х. Радебау и Даниел П. Саливан;	Глобализација и бизнис	Pearson Education	2002
		2.				
		3.				

Ред.бр.14

Прилог бр.3		Предметна програма од вториот циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Трудово и социјално право				
2.	Код	4PF220823				
3.	Студиска програма	Деловно право				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра по деловно право				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус				
6.	Академска година / семестар	Прва година / Втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	8	
8.	Наставник	Вон. проф. д-р Билјана Тодорова Проф. д-р Андон Мајхошев				
9.	Предуслови за запишување на предметот					
10.	Цели на предметната програма (компетенции): студентите да добијат продлабочени знаења и да развијат критички однос кон корпусот прашања и проблеми кои се составен дел на трудовото и социјалното право. Да се запознаат со различните аспекти на остварувањето на правата, обврските и одговорностите од работниот однос како и со правните институти од работно-правните и социјално-правните односи. Фокусот ќе биде насочен кон проблемите кои се појавуваат во законодавството и практиката во врска со - постапката на вработување, склучување на договор за вработување, остварување и заштита на правата од работен однос кај работодавачот и надлежните органи, постапката за одговорност на вработените, престанување на работниот однос, односно престанување на важноста на договорот за вработување. Како и да го проучат и критички да пристапат кон системот на социјалното					

	осигурување (правата од пензиско и инвалидско осигурување, здравствено осигурување и здравствена заштита и правата за време на привремена невработеност).			
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Основни напомени за трудовото право – Развој на трудовото право и законодавство (меѓународно и домашно) – Меѓународни и домашни извори на трудовото право – Работни односи (создавање, поим, начела, субјекти, засновање) – Сключување договор за вработување и негови видови – Права и обврски на работникот и работодавачот од конкретен работен однос – Престанок на важноста на договорот за вработување – Остварување и заштита на правата од работниот однос – Поим на социјално осигурување – Социјална сигурност – Осигурени ризици – Осигурени лица – Права од социјално осигурување – Гранки на системот на социјално осигурување – Организација и финансирање на социјалното осигурување – Здравствено осигурување – Права и обврски од правниот однос на здравствено социјално осигурување – Пензиско и инвалидско осигурување – Права и обврски од правниот однос на пензиско и инвалидско осигурување – Права и обврски од осигурување за време на привремена невработеност – Социјална заштита 			
12.	Методи на учење: Реализацијата на наставата ќе опфаќа употреба на современа техника на предавања (интерактивни предавања, анализа на случаи, вежби и презентации и гости).			
13.	Вкупен расположив фонд на време	8 ЕКТС (3+2+2) часа		
14.	Распределба на расположивото време	240 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	75 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	50 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	35 часа
		16.2.	Самостојни задачи	35 часа
		16.3.	Домашно учење - задачи	45 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	70 поени	

	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)			10 поени	
	17.3.	Активност и учество			20 поени	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода			6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% активно учество во наставата				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски и англиски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Војо Беловски и Андон Мајхошев	<i>Трудово право</i>	УГД	2017
		2.	Жан Пјер Лаборд	<i>Прааво на социјално осигурување</i>	Ars Lamina	2011
		3.	Филипа Вотсон	<i>Социјално право и закон за работните односи на ЕУ</i>	Просветно дело	2009
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Радоје Брковиќ, Бојан Урдаревиќ, Александар Антиќ	<i>Практикум за радно право и социјално осигурање</i>	Правни факултет Универзитета у Крагујевцу	2016
		2.	Ален Супиот	<i>Трудово право</i>	Ars Lamina	2010

3.	Патриша Кенет	<i>Прирачник за компаративни социјални политики</i>	Ars Lamina	2004
----	------------------	---	------------	------